ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ ਆਦਿ
ਬਨਾਮ
ਉਦੈ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟ੍ਰੱਸਟ ਅਤੇ ਅਨਜ ਆਦਿ ਆਦਿ.
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2407–2412 ਦੇ 2021)
ਅਕਤੂਬਰ 21, 2022

[ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2010: ਧਾਰਾਵਾਂ 19(1), 20, 22 – ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗ [ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ] ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ 2016 – ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ – ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ – ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ-ਡਬਲਿਊਬੀਆਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਜਾਰੀ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ-ਟੀਓਐਫ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੰਗਲ ਸਰਵੇਖਣ-ਐਫਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਡਬਲਿਊਬੀਆਈ ਲਈ – ਵੱਖ ਵੱਖ ਡਬਲਿਊਬੀਆਈ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਈ-ਲਾਟਰੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ 8 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਡਬਲਿਊਬੀਆਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 1215 ਸਫਲ ਅਰਜੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ – ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸੇ ਸੰਬੰਧੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਡਬਲਿਊਬੀਆਈ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ – ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਡਬਲਿਊਬੀਆਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ –ਐਨਜੀਟੀ ਨੇ ਫਿਰ ਨਵੇਂ ਡਬਲਿਊਬੀਆਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਬਲਿਊਬੀਆਈ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਅਜਿਹੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਉੱਤੇ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਐਫਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਅੰਦਾਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ – ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਰਾਜ ਦਾ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹੈ – ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਪਰੀਤ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਰਜੀਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ – ਰਾਜ ਦੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ, ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਿਆਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ – ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਗਿਆ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ 7 ਜਨਵਰੀ 2020 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਵੇ – ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਚੁਕੌਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਥੇ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਆਈ.ਪੀ.ਟੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ 'ਨਿਲ' ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਲ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਵਜੋਂ

ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਉਪਭੋਗੀ ਹਨ ਜੋ ਵੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 49 & 591]/797-ਡੀ; 801-ਡੀ-ਈ]

1.2 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੂੰ ਮੁੜ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੂੰ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ ਸੰਸਥਾਨਾਂ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿੱਚ, ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ। 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2018 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੰਵੈਂਟਰੀ ਕੀਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ 9 ਏਗਰੋ-ਕਲਾਈਮੈਟਿਕ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਸੀ ਤਾਂਕਿ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਟਾਕ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਵਿਧੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 64-67]/803-ਜੀ-ਐਚ; 804-ਏ, ਐਫ; 805-ਬੀ-ਸੀ]

1.3 ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ, ਅਰਥਾਤ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ., ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਲੱਕੜ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 70, 71 & 89]

1.4 ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਨੂੰ ਬਢਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕੁਦਰਤੀ, ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਯੋਗ ਸਰੋਤ ਹਨ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ-ਇਕੋਲੋਜੀ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜ-ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨਾਲ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਫੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 74]

2.1 ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਬ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਸੋਂ ਲਿਖਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਰੁੱਖ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰ ਇੱਕ ਕੱਟੇ ਗਏ ਰੁੱਖ ਦੇ ਬਦਲੇ 10 ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਣ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ [ਪੈਰਾ 76]

2.2 ਇਹ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ., ਜੋ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਲੱਕੜ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 79, 81]

2.3 ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਟੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੁਚੱਜੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਟੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁੜ ਤੋਂ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਾਤਾ ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1994] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 651 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 83]

3.1 ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 87 & 88]

3.2 ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਵੇਂ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਇੱਕਪਾਸ਼ੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਈ ਹੈ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 91 & 94]

3.3 ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, 1215 ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ 633 ਇਕਾਈਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19[1] ਅਧੀਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 95]

3.4 ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੋ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 99]

4.1 ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਦੇ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਲਾਈ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਐ.ਐਨ.ਆਰ. ਆਦਿ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਗਿਆ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ 7 ਜਨਵਰੀ 2020 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ। [ਪੈਰਾ 100 & 102]

4.2 ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਰਿਵਿਊ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 103]

ਕਾਮਨ ਕਾਰਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 499: [2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 361; ਮੰਤਰੀ ਟੈਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 494; ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਅੰਕਿਤਾ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਓਰਸ.(2021) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 897; ਪ੍ਰਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [2022] ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 79; ਟੀ.ਏ. ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1994) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 651 : [1994] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 122 ਪੈਰਾ 83; ਸਮਾਥਾ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ.(1997) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 : [1997] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 305; ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗਣੇਸ਼ ਵੁੱਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (1995) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 363 : [1995] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 477; ਏਸਾਰ ਆਇਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਲਾਰ ਉਤਕਰਸ਼ ਸਮਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 392 : [2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 808; ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ

ਐਨਵਾਇਰੋ-ਲੀਗਲ ਐਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1996) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 281 : [1996] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 507; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਲੈਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2011) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 616 : [2010] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 37; ਗਲੈਨਰਾਕ ਇਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ (2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 96 : [2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 597; ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਥਿਰੁਮੁਲਕਪਾਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ AIR 1997 ਐਸ.ਸੀ. 1228 : [1996] 9 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 982 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 361 ਪੈਰਾ 36 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1994] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 122 ਪੈਰਾ 83 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1997] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 305 ਪੈਰਾ 101 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1995] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 477 ਪੈਰਾ 101 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 808 ਪੈਰਾ 101 [1996] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 507 ਨੂੰ ਪੈਰਾ 101 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2010] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 37 ਪੈਰਾ 101 ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 597 ਪੈਰਾ 101 ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[1996] 9 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 982 ਪੈਰਾ 101 ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2407-2412 ਦੇ 2021।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 02.12.2020 ਨੂੰ ਰਿਵਿਊ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 40 ਅਤੇ 41 ਦੇ 2020 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 21.12.2020 ਨੂੰ ਰਿਵਿਊ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 42 ਦੇ 2020 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 18.0.2020 ਨੂੰ ਓਰੀਜਨਲ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 313, 335 ਅਤੇ 396 ਦੇ 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3144-3146, 3132-3134, 3135-3137, 3138, 4061-4062, 3141, 2547-2548, 3142-3143, 3147-3149 ਦੇ 2022

ਮਿਸ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸੈਯਦ ਵਸੀਮ ਕਾਦਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡ., ਵੀ. ਕੇ. ਉਨਿਯਾਲ, ਵਿਨੈ ਨਵਾਰੇ, ਵੀ.ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ, ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਚਾਹਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਕਮਲੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਮਿਸ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਿੰਘ, ਗੁੰਟੂਰ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੁਬੇ, ਸੌਰਭ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਮਿਸ ਸਰੋਜ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਰਸ਼ੀਦ ਸਈਦ, ਸਈਦ ਕਾਦਰੀ, ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗਰਗ, ਧਨੰਜੈ ਗਰਗ, ਇਸ਼ਾਨ ਤਿਵਾਰੀ, ਸਤਿਆਜੀਤ ਕੁਮੇਰੀਆ, ਰਾਜੇਸ਼ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਗੌਰਵ ਵਰਮਾ, ਨੀਰਜ ਦੱਤ ਗੌੜ, ਲੋਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਏ. ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਯਣਨ, ਰੁਦ੍ਰਾਕਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਏ. ਵੇਲਨ, ਅਖਿਲ ਪੀ. ਫਿਲਿਪ, ਵਿਸ਼ਵਦੀਪ ਚੌਹਾਨ, ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਅੰਕੋਲੇਕਰ ਗੁਰੁਦੱਤਾ, ਅਜੈ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ, ਦੇਬਾਸਿਸ ਮੁਖਰਜੀ, ਲੋਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਵਿਵੇਕ ਗੁਪਤਾ, ਮ੍ਰਿਨਮੈ ਭਟਾਚੇਵਾਰਾ, ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ, ਸ਼ਿਆਮ ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ, ਨਮਿਤ ਸਕਸੇਨਾ, ਮਿਸ ਸੁਹਾਸ਼ਿਨੀ

ਸੇਨ, ਮਿਸ ਅਰਚਨਾ ਪਾਠਕ ਡੇਵ, ਮਿਸ ਚਿਨਮਯੀ ਚੰਦਰਾ, ਵਰੁਣ ਚੁਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕਰ, ਅੰਸਾਰ ਅਹਮਦ ਚੌਧਰੀ, ਰਸ਼ੀਦ ਹਸਨ, ਮਿਸ ਸ਼ੇਹਲਾ ਚੌਧਰੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਅਨਸ ਚੌਧਰੀ, ਡਾ. ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾਰੀ, ਆਲੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਨਿਹਾਲ ਅਹਮਦ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ ਪ੍ਰਾਚੀ ਗੋਇਲ, ਮਿਸ ਅਨੂ ਸਿੰਗਲਾ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਸਵਾਹੀ, ਵਾਸੂ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਵਾਸੂ ਚੌਧਰ, ਮਿਸ ਪ੍ਰਾਚੀ, ਐਸ. ਕੇ. ਵਰਮਾ, ਜ਼ੁਲਫ਼ਿਕਰ ਅਲੀ ਪੀ. ਐਸ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ/ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

2. ਇਹ ਗੁੱਛ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 18 ਫਰਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਇਸਨੂੰ "ਸਿੱਖਿਆ ਐਨਜੀਟੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੁਆਰਾ ਓਰੀਜਨਲ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 313, 335 ਅਤੇ 396 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 1 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ 18 ਮਾਰਚ 2020, 2 ਦਸੰਬਰ 2020, ਅਤੇ 21 ਦਸੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2407-2412 ਦੇ 2021 ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 1 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਤੱਥਾਤਮਕ ਪਿਛੋਕੜ

5. ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2407-2412 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

6. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਸਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ (ਇਸਨੂੰ "ਸੀਈਸੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਡਬਲਿਊਬੀਆਈਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ/ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 5 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਿਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 202 ਦੇ 1995 (ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਥਿਰੁਮਲਪਾਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ("ਐਮਓਈਐਫਸੀਸੀ" ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਨੇ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ (ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ 2016 (ਇਸਨੂੰ "2016 ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐਸ.ਓ. 3456 (ਈ) ਦਿਨਾਂਕ 11 ਨਵੰਬਰ 2016 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

8. 2016 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਰੱਖਤਾਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ("ਟੀ.ਓ.ਐਫ." ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਫਰਵਰੀ 2017 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 2017 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲ ਸਰਵੇਖਣ ("ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ." ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਸ ਵਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਤਣਾਂ (ਰੁੱਖਾਂ) ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

9. 2016 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ("ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ." ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜੋ 4ਥੀ ਮਈ 2018 ਨੂੰ ਹੋਈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਲੱਕੜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਲੱਕੜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਧੀਨ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਉਦਯੋਗ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਨ ("ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ." ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10. ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਜੋ 7ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਹੋਈ, ਚੂੰਕਿ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ 2016 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, 12ਵੀਂ ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਈ-ਲਾਟਰੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ 8 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ। 12ਵੀਂ ਦਸੰਬਰ 2018 ਤੋਂ 31ਵੀਂ ਦਸੰਬਰ 2018 ਤੱਕ, 1348 ਸਫਲ ਅਰਜਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਰਵਰੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2019 ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, 8 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 1215 ਸਫਲ ਅਰਜਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1ਲੀ ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 313 ਦੀ 2019 ਉਦੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟ੍ਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਚ 2019 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 28ਵੀਂ ਮਾਰਚ 2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਜੰਗਲ), ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਖ ਸੰਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਾਲੀ ਜੋਇੰਟ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

13. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 1 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਸਮਵਿਤ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਟਿੰਬਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 335 ਅਤੇ 396 ਦੇ 2019 ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

14. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰਨ, ਜੋਇੰਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 3 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। 6 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 313, 335 ਅਤੇ 396 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 1 ਮਾਰਚ 2019 ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ WBIs ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ 1350 ਇਕਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। 1 ਅਕਤੂਬਰ 2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

15. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 313, 335 ਅਤੇ 396 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 732 ਦੇ 2019 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 6 ਅਗਸਤ 2019 ਅਤੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ 2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਮੰਗੀ ਗਈ। 18 ਦਸੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਡਾਟਾ

ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 18 ਫਰਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਨੇ ਉਕਤ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 1 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

16. ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ (ਡਾਇਰੀ) ਨੰਬਰ 12004 ਦੇ 2020 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 26 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਅੱਗੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ। 18 ਮਾਰਚ 2020, 2 ਦਸੰਬਰ 2020, ਅਤੇ 21 ਦਸੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

17. ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ NGT ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ।

ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

18. ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਈਦ ਵਸੀਮ ਕਾਦਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਕੇ. ਉਨਿਯਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੈ ਨਵਾਰੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ.ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰੁਦਰਾਕਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਚਾਹਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ।

19. ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 2016 ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1215 ਨਵੀਆਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ 12.35 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਉਪਲਬਧ ਲੱਕੜ 80.30 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ, ਲੋੜ ਕੁੱਲ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਵੀ 20% ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਏਜੰਸੀ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਹੈ। ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਜੰਗਲ ਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਖੁਦ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਉਸੇ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਰਵੇਖਣ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

20. ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਨੇ ਵੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਲਏ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

21. ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 18ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਮਈ 2007 ਅਤੇ 5ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 202 ਦੇ 1995 (ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਥਿਰੁਮੁਲਪਾਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਵਾਂਗ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ

ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹੋਰ ਸੁਝਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੀ 18ਵੇਂSUPERSCRIPT ਦਸੰਬਰ 2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

22. ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਾਸਰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲੱਕੜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਜਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

23. ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੇ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀ-ਆਧਾਰਿਤ ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੂਨ 2018 ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਈ, ਪਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਨਵਾਰੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 1215 ਵਿੱਚੋਂ 632 ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰਥ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2010 (ਇਸ ਨੂੰ "ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੁਕਾਵਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

24. ਸ੍ਰੀ ਵੀ.ਕੇ. ਉਨਿਯਾਲ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ "ਅਲਾਟਿਡ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

25. ਸ੍ਰੀ ਵੀ.ਕੇ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 8 ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਾਥ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਉਦਯੋਗ 2014 ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਏਗਰੋ ਫਾਰੈਸਟਰੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

26. ਮਿਸ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਿੰਘ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਈਵੁੱਡ (ਪ੍ਰੈਸ ਕੇਵਲ) ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਲਾਈਵੁੱਡ (ਪ੍ਰੈਸ ਕੇਵਲ) ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਪਤ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵਿਨੀਅਰ ਗੋਲ/ਤਾਜ਼ੀ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਨੀਅਰ ਫਿਰ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਮਿਤ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੂੰਦ ਅਤੇ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨਜੀਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸਲ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਲੱਕੜ। ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਵਿਨੀਅਰ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ.

27. ਸ੍ਰੀ ਰੁਦ੍ਰਾਕਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਪੋਪਲਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

28. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਅਸਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਯਾ ਤਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕਾਬਲਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਸਤੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲੱਕੜ ਦਾ ਆਯਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

29. ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਸਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਅਪੀਲ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

30. ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12ਵੀਂ ਦਸੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੰਗੱਲ, ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ, ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ 15ਵੀਂ ਮਾਰਚ 2005 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੋਪਲਰ ਅਤੇ ਯੂਕਲਿਪਟਸ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਬਚੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਕਤ ਦਿਸ਼ਾਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਪੋਪਲਰ ਅਤੇ ਯੂਕਲਿਪਟਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ੍ਰੋਤ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਹੋਰ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ 12ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 2006 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ, ਨਵੇਂ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

31. ਸ੍ਰੀ ਮੇਹਤਾ ਹੋਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 18ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਪ੍ਰੈਲ 2007, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 18ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਮਈ 2007 ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਸਾਲਾਨਾ ਕੇਵਲ 45.70 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਹੁਣ ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਇਆਤ ਕੀਤੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਲੱਕੜ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

32. ਸ੍ਰੀ ਮੇਹਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮਿਤੀ 4ਥੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਮਈ 2018 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮਿਤੀ 7ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਸਤੰਬਰ 2018 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਕਿ ਚੀਫ ਕੰਜਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫਾਰੈਸਟ, ਕਾਨਪੁਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਕਾਨਪੁਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 11ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਸਤੰਬਰ 2019 ਅਤੇ 20ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਪ੍ਰੈਲ 2018ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

33. ਸ਼੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ ਹੋਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-I ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜੋ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ "ਨਿਲ" ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

34. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 20ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2012 ਦੁਆਰਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ 7 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 31ਸਤੰਬਰ 2017 ਦੁਆਰਾ, ਉਕਤ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਉਕਤ 2017 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 11ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਉਕਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 7ਵੀਂ ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੁੜ ਤੋਂ ਉਕਤ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਨਾਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੇਠ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ 20.75 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਤੋਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਲੱਕੜ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

35. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ 30 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਸਰਵੇਖਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ।

36. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ., ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਪੀਰੀਅਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਰਵੇਖਣ ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਾਮਨ ਕਾਰਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ1$_{SUPERSCRIPT}$, ਮੰਤਰੀ ਟੈਕਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਫਾਰਵਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ2$_{SUPERSCRIPT}$, ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਅੰਕਿਤਾ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ3$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ4$_{SUPERSCRIPT}$।

37. ਸ਼੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਕਿਤਾ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮੱਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਰਿਆਵਰਣ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੂ ਮੋਟੋ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਬਿਨਾ ਸਬਸਟੈਂਸ ਦੇ ਹਨ।

38. ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਹੀ ਫਰਕ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਬਿਨਾ ਇਜਾਜਤ ਦੇ ਕੱਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜਤ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੱਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 1215 ਨਵੀਂਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ 26.36 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਨਵੇਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲਾਤ ਵੱਲ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ 1215 ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 80000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼

39. ਵਿਰੋਧੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ

ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

40. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 12ਵੀਂ ਦਸੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“6. ਹਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ –

(i) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੇ ਆਰੀ ਮਿੱਲਾਂ, ਵੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ;

(ii) ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਲਾਇਸੰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕਸਰਤ ਲਈ ਸਟਾਕ ਅਤੇ ਆਰੀ ਦੀ ਕਸਰਤ;

(iii) ਨੇੜਲੇ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ;

(iv) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੱਕੜ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ।

7. ਹਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ:

(i) ਰਾਜ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਟਿਕਾਊ ਕਸਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਆਰੀ ਮਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗ ਲਈ;

(ii) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰੀ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;

(iii) ਉਸ ਰਾਜ ਲਈ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਆਰੀ ਮਿੱਲ ਦੀ ਆਦਰਸ਼ ਦੂਰੀ।”

41. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 4ਥੀ ਮਾਰਚ $1997^{5}_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ:

“6. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੰਸ ਵਾਲੇ ਆਰੀ ਮਿੱਲ, ਵੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਉਦਯੋਗ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਆਰੀ ਮਿੱਲ, ਵੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਪਰਮਿਸ਼ਨ/ਲਾਇਸੰਸ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵੀਂ ਪਰਮਿਸ਼ਨ/ਲਾਇਸੰਸ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਲਣਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨਗੇ।”

42. 9ਵੀਂ ਮਈ 2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਈਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਾ-ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ।

43. ਮਿਤੀ 29 ਅਕਤੂਬਰ $2006^{2}_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ:

“44. ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਾਲੇ ਆਰੀ ਮਿੱਲ, ਵੀਨੀਅਰ, ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰੀ ਮਿੱਲ, ਵੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਬਿਨਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ।

45. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸੋਧ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਸਬੰਧੀ ਬਿਨੈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ।"

44. ਮਿਤੀ 1 ਸਤੰਬਰ 2006 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਦ ਆਰੀ ਮਿੱਲਾਂ, ਵੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੀਈਸੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰੀਅਤਾ।

45. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦ ਡਬਲਯੂਬੀਆਈਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸੰਕਲਨ ਲਈ ਐਸਐਲਸੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

46. ਐਫਐਸਆਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟੀਓਐਫ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ 55.61 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਮਿਤੀ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 2007 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ।

47. ਐਫਐਸਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਸਐਲਸੀ ਨੇ ਟੀਓਐਫ ਤੋਂ ਡਬਲਯੂਬੀਆਈਜ਼ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ 53.01 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਸੀਈਸੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਟਾ ਕੇ 43.70 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜੰਗਲਾਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 2.00 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲੱਕੜ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ, ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੱਕੜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ 45.70 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ।

48. ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਸੀਈਸੀ ਨੇ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ 17.77 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਲੱਕੜ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਈਸੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ 18 ਮਈ 2007 ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

"ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਆਰੀ ਮਿਲਾਂ, ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਅਤੇ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ 43.70 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ 02.00 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਂਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਨੇ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਰੀ ਮਿਲਾਂ, ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਅਤੇ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ, ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।"

49. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2007 ਵਿੱਚ ਹੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ੇਧਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

50. 29ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ 2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ, ਉਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਅਮ ਡੈਂਸਿਟੀ ਫਾਈਬਰ ਬੋਰਡ (ਐਮ.ਡੀ.ਐਫ.) ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

“ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ, ਉਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਅਮ ਡੈਂਸਿਟੀ ਫਾਈਬਰ ਬੋਰਡ (ਐਮ.ਡੀ.ਐਫ.) ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲੱਕੜ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਮ.ਡੀ.ਐਫ./ਪਾਰਟੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਮ.ਡੀ.ਐਫ./ਪਾਰਟੀਕਲ ਬੋਰਡ ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਾਨ-ਫਾਰੈਸਟ ਉੱਤੇ ਉਗਾਏ ਗਏ ਯੂਕਲਿਪਟਸ, ਪੋਪਲਰ, ਆਦਿ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਛੋਟੀ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਟਾਪਸ ਨੂੰ ਐਮ.ਡੀ.ਐਫ./ਪਾਰਟੀਕਲ ਬੋਰਡ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

51. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆਗਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 2007 ਅਤੇ 2010 ਦੌਰਾਨ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਾਲੀਆਂ ਆਰੀ ਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪਰ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ।

52. ਇਹ ਮਾਮਲਾ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2010 ਨੂੰ ਮੁੜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

“(II) ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਪਲਾਈਵੁੱਡ/ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਜੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ IV ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸ ਦੇਣ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਕਿ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਾਧਾਰਣ ਲਾਇਸੰਸ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜਿਜ਼, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਯੂ.ਪੀ. ਫਾਰੈਸਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਆਜ ਉਤਪਾਦਕ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ;”

53. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਧੂ ਲਾਇਸੰਸ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜੇਕਰ ਵਾਧੂ ਲੱਕੜ ਉਪਲਬਧ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

54. ਸੀਈਸੀ ਨੇ 26 ਮਈ 2010 ਨੂੰ ਐਸਐਲਸੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ WBIs ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ, ਵਰਟੀਕਲ ਬੈਂਡ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਾ (VBS) ਆਰਾ ਮਿੱਲ, ਲੱਕੜ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ/ਘਟਾਇਆ VBS ਆਰਾ ਮਿੱਲਾਂ ਲਈ 540 ਤੋਂ 270 ਘਣ ਮੀਟਰ ਤੱਕ 10 ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ। ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਾਧੂ 9,58,230 ਘਣ ਮੀਟਰ ਲੱਕੜ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਗਈ 3,549 ਅਜਿਹੀਆਂ VBS ਯੂਨਿਟਾਂ ਤੋਂ ਲਾਇਸੰਸ। ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 2010 ਅਤੇ 2015, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਆਏ ਗੈਰ-ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਾਲੇ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, CEC ਦੁਆਰਾ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

55. ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ WBIs ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 5 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕ੍ਰਮ:

“ਸ਼੍ਰੇਣੀ I - ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ:

ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ, ਸ੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ. ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ/ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

(i) ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲਈ ਲੱਕੜ-ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗ ("ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ.") ਨੂੰ ਅਧਿਕ□ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ii) ਹਰ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜੇ ਤੱਕ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਕੰਜਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫੋਰੈਸਟਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੇਠ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੂੰ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ("ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ.") ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ/ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ, ਜੋ ਚੀਫ ਕੰਜਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫੋਰੈਸਟਸ/ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਤੁਰੰਤ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(iii) ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ. ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਲੱਕੜ-ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਜੋੜ ਅਤੇ ਲੱਕੜ-ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਉਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕ□ਤ ਹੈ;

(iv) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਰਾਹਤ ਲਈ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ। ਜੇਕਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਰਾਹਤ(ਾਂ) ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ/ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਉਚਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ/ਅਰਜ਼ੀ/ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ(ਾਂ)/ਅਪੀਲਕਰਤਾ(ਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਲਈ।

56. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਕੰਜਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫੋਰੈਸਟ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੇਠ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ/ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਚੀਫ ਕੰਜਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫੋਰੈਸਟਸ/ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜੇ ਤੱਕ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ. ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਐਲ.ਜ਼ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਬੰਧੀ ਉਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

57. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 5ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ ਨੇ 11ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਨੂੰ 2016 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। 2016 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2016

ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਨੁਸਾਰ, ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ ਨੂੰ ਰਾਜ/ਯੂ.ਟੀ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸਿਤ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

58. 2016 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਲੱਕੜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਸੰਦੀਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ ਸੰਸਥਾਨਾਂ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ। 2016 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜੋ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਟੀ.ਆਰ.ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਐਨੈਕਸਚਰ I ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਨੈਕਸਚਰ I ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“ਭਾਰਤੀ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਉਦਯੋਗ ਖੋਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਸੰਸਥਾਨ (ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ), ਬੈਂਗਲੋਰ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਚਾਲਿਤ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਵੇਸ਼, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਧੀਨ ਹੈ ਨੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ/ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ 4 ਫੁੱਟ ਅਤੇ 8 ਫੁੱਟ ਆਕਾਰ ਦੀ ਛਿਲਾਈ ਲੰਬਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕਾਈ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ 5 ਘਣ ਮੀਟਰ ਅਤੇ 11 ਘਣ ਮੀਟਰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਔਸਤਨ 8 ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਘੰਟਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ। ਇਹ ਮਾਨ ਕੇ ਕਿ ਛਿਲਾਈ ਇਕਾਈਆਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 300 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਔਸਤਨ 8 ਘੰਟੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ 4 ਫੁੱਟ ਆਕਾਰ ਦੀ ਛਿਲਾਈ ਲੰਬਾਈ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਲੱਕੜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 1500 ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ। ਖੜੇ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਕੁੱਲ ਲੱਕੜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ 4 ਫੁੱਟ ਲੰਬਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ 1500 ਘਣ ਮੀਟਰ ਵਜੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ 'ਸ਼ੂਨਿਆ' ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗੋਲ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 8x4x6, 8x4x12, 8x4x15, 4x4x7, 4x4x10। ਇੱਕ 8x4x10 ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ 8'x4' ਆਕਾਰ ਦੇ 10 ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਟੁਕੜੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ 8x4x15 ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ 8'x4' ਆਕਾਰ ਦੇ 15 ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਟੁਕੜੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਨਾਮਮਾਤਰ ਸਥਾਪਿਤ ਸਮਰੱਥਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਕੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੀ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 8x4x10 ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 8x4x10 ਹੈ, ਲਈ ਨਾਮਮਾਤਰ ਸਾਲਾਨਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੋੜ 2000 ਘਣ ਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੋੜ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

59. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ 'ਸ਼ੂਨਿਆ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗੋਲ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

60. 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਖ ਵਨ ਸੰਰਕਸ਼ਕ/ਵਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੇਠ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੂੰ 17ਵੀਂ ਮਈ 2017 ਨੂੰ ਮੁੜ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 11ਵੀਂ

ਸਤੰਬਰ 2017 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਨੇ 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ।

61. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ, ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ। ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ। ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਤੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ 77.74 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 4ਥੀ ਮਈ 2018 ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪਰੰਤੂ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ., ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 7ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਪਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਧਿਐਨ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਪਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ 2007 ਦੇ ਸੀਈਸੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅੰਕੜੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸੀ SLC ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ/ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ WBIs ਦੁਆਰਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ IPIRTI ਅਤੇ WBIs ਲਈ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 2016 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮਿਤੀ 26 ਮਈ 2010 ਨੇ ਆਰਾ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਖਪਤ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ 10 ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਜਾਂ ਘੱਟ HP ਤੱਕ 540 ਘਣ ਤੋਂ 270 ਘਣ ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਮੀਟਰ

62. ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਈ-ਲਾਟਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਰਵਰੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2019 ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੀਆਂ 8 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ 1215 ਸਫਲ ਅਰਜਦਾਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਕਤ ਮੂਲ ਅਰਜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਿਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 1 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਵਿਚਾਰਾਂ

63. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

(1) ਕਿ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ;

(2) ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੱਕੜ/ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ;

(3) ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਪਲਬਧਤਾ 80.30 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਜੰਗਲਾਤ ਤੋਂ 2.56 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਤੋਂ 77.74 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 80.30 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਵਿੱਚੋਂ, 22 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ 71.8 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ 8.50 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 22

ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, 10 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਕਟਾਈ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ 10 ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ 20.75 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਪਵੇਗਾ;

(4) ਕਿ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਯੂਕਲਿਪਟਸ (28 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ) ਅਤੇ ਪੋਪਲਰ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ (15 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ) ਵਲੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੁੱਲ ਯੋਗ 43 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਕੜਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਹੈ;

(5) ਕਿ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮਿਆਰੀ ਤਰੁੱਟੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ;

(6) ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਜੰਗਲਾਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੱਕੜੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਪਲਬਧਤਾ ਖਪਤ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ 40-45 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ;

(7) ਕਿ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਤੋਂ 77.74 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਪਲਬਧਤਾ ਜੋ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

64. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1 ਸਤੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਬੰਦ ਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਪਰਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। 18 ਮਈ 2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਜੋ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2010 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਧੂ ਲੱਕੜੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੋਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 2010 ਤੋਂ 2015 ਦਰਮਿਆਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। 5 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਾਲੇ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਲਈ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦਾ ਮੁੜ-ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦਾ ਮੁੜ-ਗਠਨ 17 ਮਈ 2017 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

65. ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. 'ਤੇ ਜੋ ਫਰਜ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜੀ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਲਈ ਲੱਕੜੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੂੰ ਲੱਕੜੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੂਲਿਆਂਕਣ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਪਸੰਦੀਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ ਸੰਸਥਾਨਾਂ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੁਆਰਾ, 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2018 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ। ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਫੋਰਵਰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ।

“ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਜੰਗਲ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੀ ਸਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੂੰ ਅਗਰੋ-ਕਲਾਈਮੈਟਿਕ ਜ਼ੋਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਨਵੈਂਟਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਨਵੈਂਟਰੀ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਤਣੇ 299.43 ਮਿਲੀਅਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਇਤਨ 79.40 ਮੀ. ਘਣ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ 7.8 ਮਿਲੀਅਨ ਘਣ ਅੰਦਾਜ਼ਿਤ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਦੇ ਜੰਗਲ ਰਿਜ਼ਰਵਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੌਜੂਦ ਵਧ ਰਹੇ ਸਟਾਕ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ, ਪ੍ਰਜਾਤੀ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਗਿਰਥ ਕਲਾਸ-ਵਾਰ ਹਰੇਕ ਅਗਰੋ-ਕਲਾਈਮੈਟਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਤਣਾਂ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਦਰਸਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਨਜੀਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਚਿਤ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਡੇਟਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੈਰ-ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖ ਫਸਲ ਲਈ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਡੇਟਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।”

66. ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਹ ਖੋਜ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ 77,74,521 ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਇਨਵੈਂਟਰੀ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਤੋਂ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡੇਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੇਟਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਨਵੈਂਟਰੀ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:

“ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਨਵੈਂਟਰੀ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਡੇਟਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਸ ਵਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤਣੇ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਲਾਕ, ਲੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਬਿਖਰੇ ਸਟ੍ਰੈਟਮ ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਸ ਵਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਦਾਜ਼ਿਤ ਤਣੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਇਤਨ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੀ.ਐਨ.ਐਫ. ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਟ੍ਰੈਟਮ ਲਈ ਬਲਾਕ, ਲੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਬਿਖਰੇ ਸਟ੍ਰੈਟਮ ਅਧੀਨ ਅੰਦਾਜ਼ਿਤ ਤਣੇ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਿੰਨੋਂ ਸਟ੍ਰੈਟਮਾਂ ਦੇ ਤਣੇ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ, ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਸ ਵਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਣੇ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।”

67. ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ 9 ਏਗਰੋ-ਕਲਾਈਮੈਟਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੰਡਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਟਾਕ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 77,74,521 ਘਣ ਮੀਟਰ ਲੱਕੜ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਵਿਧੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5.4 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“5.4 ਟੀ.ਓ.ਐਫ. (ਗ੍ਰਾਮੀਣ) ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ

ਇੱਕ ਜੰਗਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸੰਰਚਨਾ, ਵਿਕਾਸ, ਘਣਤਾ, ਸਾਈਟ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕ ਸਮਰੱਥਾ ਆਦਿ। ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਲਈ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਟਾਕ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਰੁੱਖ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੂਚੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੁੱਖ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਜੋ 'ਲੱਕੜ' ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਲੱਕੜ' ਵਜੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਲੱਕੜ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਦੱਸਣ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਫਾਰੈਸਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਰੈਸਟ ਸਰਵੇਖਣ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜੋ ਉਹ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲੱਕੜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਏਗਰੋ-ਕਲਾਈਮੈਟਿਕ ਖੇਤਰ ਅਨੁਸਾਰ। ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਵੈਨ ਮੈਂਟੇਲ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਪੈਦਾਵਾਰ=2ਜੀਐਸ/ਆਰ

ਜਿੱਥੇ ਜੀਐਸ: ਉਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਟਾਕ

ਆਰ: ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ

ਲੱਕੜ ਦੇ ਮੁੱਲ, ਵਧ ਰਹੇ ਸਟਾਕ ਅਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਪੀਸੀਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਜ ਵਿੱਚ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਪੀਰੀਅਡ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਗਰੋ-ਕਲਾਈਮੈਟਿਕ ਜ਼ੋਨ ਅਨੁਸਾਰ ਝਾੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਨੁਬੰਧ-11

ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

68. ਉਚਿਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਿਆਰੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

69. ਇਸ ਲਈ, ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਪਣੀ 101 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜਮਾ ਕੀਤਾ।

70. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਅੰਦਾਜਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

71. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਹੁੰਚਾਏ ਗਏ ਅੰਕੜੇ ਅੰਦਾਜਾ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

72. ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ “ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ” ਤੇ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨੀ ਹਨ (1) ਡਾ. ਸੁਭਾਸ਼ ਆਸੁਤੋਸ਼, ਡੀ.ਜੀ., ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ.; (2) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲਖਚੌਰਾ, ਡੀ.ਡੀ.ਜੀ., ਐਫ.ਆਈ., (3) ਕਮਲ ਪਾਂਡੇ, ਡੀ.ਡੀ., ਐਫ.ਆਈ.; (4) ਡਾ. ਸੌਰਵ ਘੋਸ਼, ਪ੍ਰੋਜ. ਵਿਗਿਆਨੀ ਡੀ; (5) ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ; ਅਤੇ (6) ਐਚ.ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ। ਪੇਪਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਮੂਲ ਦੇ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਪੈਨਲ ਉਤਪਾਦ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਨੇ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ 29.38 ਮਿਲੀਅਨ ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿੱਚ ਆਂਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁੱਲ ਭੌਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰਫਲ ਦਾ ਲਗਭਗ 8.94% ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ.ਸੀ.ਏ., 1976) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਠਵੀਆਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਵਨੀਕਰਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪੇਪਰ ਹੋਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਪੈਕਟਰਲ, ਸਪੇਸ਼ੀਅਲ, ਰੇਡੀਓਮੈਟਰਿਕ ਅਤੇ ਟੈਂਪੋਰਲ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡਾਟਾ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਇਮੇਜ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਮੈਪਿੰਗ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇ ਆਕਲਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਪਹਿਲਾ ਸਮਾਂ 1991 ਤੋਂ 2001 ਤੱਕ ਦਾ ਸੀ; ਦੂਜਾ ਸਮਾਂ 2001 ਤੋਂ 2016 ਤੱਕ ਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸਮਾਂ 2016 ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉੱਚਤਮ ਸਾਲਾਨਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜ ਹਨ।

73. ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“5. ਨਿਸਕਰਸ਼

ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਪਾਰਿਸਥਿਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮ□ੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਅਰਥਚਾਰੇ ਅਤੇ ਪਾਰਿਸਥਿਤਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਕਾਰਬਨ ਸੋਖਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਉੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਮਯਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਤ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਵੰਡ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਧ ਵੇਰੀਏਬਲਾਂ ਦੀ

ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਟੀ.ਓ.ਐਫ. 'ਤੇ ਉਭਰਦੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਕੜਾਕੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੂਰ ਸੰਵੇਦਨ, ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਉੱਚ ਰਿਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡਾਟਾ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੱਕੀ ਨੇ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੇੜੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਈਂਧਨ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਸਟਾਕ ਜਾਂ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕਈ ਪਾਰਿਸਥਿਤਿਕ ਲਾਭਾਂ, ਲੱਕੜ ਉਤਪਾਦਨ, ਕਾਰਬਨ ਸੋਖਣ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭੌਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਲਗਭਗ 9% ਨੂੰ ਘੇਰਦਿਆਂ, ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕੁਦਰਤੀ, ਨਵੀਨੀਕਰਨਯੋਗ ਸਰੋਤ ਹਨ ਜੋ ਕ□ਸ਼ੀ-ਪਾਰਿਸਥਿਤਿਕ, ਪਿੰਡੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜ-ਅਰਥਚਾਰਤਾ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਸਿੰਕ ਦਾ ਲਗਭਗ 38% ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 33% ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਕਵਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ-ਵਾਨਿਕੀ ਅਤੇ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਬੇਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਲ.ਡੀ.ਐਨ. ਨੂੰ 2030 ਤੱਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਬਨ ਸਿੰਕ ਵਿੱਚ ਖਾਸੀ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

74. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਵੀ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਨੂੰ ਬਢਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕੁਦਰਤੀ, ਨਵੀਨੀਕਰਨਯੋਗ ਸਰੋਤ ਹਨ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ-ਇਕੋਲੋਜੀ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਅਰਥਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਬੰਧਨ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨਾਲ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਸੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

75. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮੰਤਵ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡਾਟਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

76. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 7 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ 31 ਦਸੰਬਰ 2025 ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਨਾਗਹਾਣੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕਟਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਫਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਖਾਸੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਬ ਹੀ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਰੁੱਖ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰ ਇੱਕ ਕੱਟੇ ਗਏ ਰੁੱਖ ਦੇ ਬਦਲੇ 10 ਰੁੱਖ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਅਪਵਾਦਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

77. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮ, ਜਾਮੁਨ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਫਲਦਾਰ ਰੁੱਖ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਫਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਖਾਸੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਗ ਦੀ ਮੁੜ ਰੋਪਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ 2007 ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 17.77 ਲੱਖ ਘਣ ਮੀਟਰ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ 18 ਮਈ 2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

78. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 28 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਜਣਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ [ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਕਰੇਟਰੀ (ਜੰਗਲਾਤ), ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੀਫ ਕੰਜਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫਾਰੈਸਟ, ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ] ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 3 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਹ, ਪਰ 18 ਦਸੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 21 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਸਤ□ਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂਕਲਿਪਟਸ ਅਤੇ ਪੋਪਲਰ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 80% ਲੱਕੜ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚੌਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ 3000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ 80000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

79. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ NGT ਨੇ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਵਰਜਿਤ ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਾ ਡੋਮੇਨ ਹੈ ਮਾਹਰ. ਐੱਫ.ਐੱਸ.ਆਈ., ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਮਾਹਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਨੁਮਾਨ. ਸਿੱਖੀ NGT ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹਨ.

80. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ MOEFCC, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ NGT ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ 18 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ਦਸੰਬਰ 2019। ਕਹੇ ਗਏ ਪੈਰਾ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਰਾਏ

“8. ਕਿ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ (ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ (ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, 2016 (2017 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਰਾਹੀਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੰਤਰਾਲਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਲੱਕੜ ਆਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਲੱਕੜ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

81. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਲੱਕੜ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

82. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦੀ 4 ਮਈ 2018 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਈ.ਪੀ.ਟੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ 7 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੋਲਟੇ-ਫੇਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਟੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਦੀ 7 ਸਤੰਬਰ 2018 ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਾਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲੱਕੜ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਧਿਐਨ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਲਬਧ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. 77,74,522 ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ। ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 2,57,273 ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੀ ਲੱਕੜ ਜੋੜਨ ਨਾਲ, ਲੱਕੜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 80,31,795 ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ 29 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਖਪਤਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਖਪਤਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਪਤਕਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਧਿਐਨ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2016 ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

83. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ IPIRTI ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੁਆਰਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ 2016 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਖੁਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਆਈ.ਪੀ.ਆਈ.ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ.ਆਈ., ਦੁਬਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਸੀ IPIRTI ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਓ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੈ ਟਾਟਾ ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ 7 ਦੀ ਇੱਕ ਕੈਟੇਨਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕੇਸ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"77. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਇਸਦੀ ਚਿੰਤਾ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. ਕੀ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ? ਵੈਲਫੇਅਰ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਅਨਜ ਇਤਿਆਦਿ [ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

2. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ,

3. ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ,

4. ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਾ ਲੈਂਦਾ ਜਾਂ,

5. ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੈਅ ਕਰੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੈਸਲਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਕਿਵੇਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰ ਕੇਸ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

(i) ਅਵੈਧਤਾ: ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ii) ਅਤਾਰਕਿਕਤਾ, ਭਾਵ, ਵੈਡਨੇਸਬਰੀ ਦੀ ਬੇਤੁਕੀ।

(iii) ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਣੁਚਿਤਤਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਵਲ ਵੱਡੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਵਾਧਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਰ. ਬਨਾਮ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਦ ਹੋਮ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਐਕਸ ਬ੍ਰਿੰਡ [(1991) 1 ਏ.ਸੀ. 696] ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਡਿਪਲਾਕ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਅਨੁਪਾਤਿਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਮਾਨਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, "ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਗਲਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀ ਇਸਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ"।"

84. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਵੈਧਤਾ, ਅਤਾਰਕਿਕਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਣੁਚਿਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜੀ ਹੈ।

85. ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ 2016 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨੈਕਸ I ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਇਕਾਈ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ "NIL" ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀਈਸੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ, 2016 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 5 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ 'ਵੀਨੀਅਰ' ਹੈ ਅਤੇ ਵੀਨੀਅਰ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ 'ਲੱਕੜ' ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕੋ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਪਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵੀਨੀਅਰ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਵੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵੀਨੀਅਰ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਵਾਰ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ 2016 ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਉਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਬਿਨਾ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਹੈ।

86. ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਉਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਅਗਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਉਸੂਲਾਂ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰੇ।

ਨਿਸਕਰਸ਼

87. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਸੂਲਾਂ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

88. ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

89. ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ., ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਉਪਰੰਤ, ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ, ਪਰ ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ "ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਅਤੇ ਖੈਰ (ਕੱਠਾ) ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਜਾਣਨ ਲਈ ਅਧਿਐਨ" ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਕ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ ਨੇ,

ਖੇਤਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਿਲਾਫ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਦੇਖਿਆ।

90. ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਔਸਤਨ 1500-1700 ਟਰੱਕ/ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਯੂਕਲਿਪਟਸ ਅਤੇ ਪੌਪੁਲਰ ਲੱਕੜ ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਟਰੱਕ/ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਲਗਭਗ 300-350 ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਵਾਹਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 5 ਤੋਂ 6 ਲੱਖ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਲੱਕੜ ਹਰ ਸਾਲ ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਸ਼ਾਮਲੀ, ਬਾਘਪਤ ਅਤੇ ਮੀਰਤ ਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਤਪਾਦ ਲਈ ਕੋਈ ਪਰਯਾਪਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਲੱਭਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੀਰਤ, ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਬਾਘਪਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲੀ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਅਤੇ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਆਪ ਹੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 80-85 ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਅਤੇ ਵੀਨੀਅਰ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਅਸੰਤੋਸ਼ ਹੈ।

91. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 3000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ; 80000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕੀਮਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ-ਵਾਨਿਕੀ ਲਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਨਕਦੀ ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲਾਇਆ ਘਟੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨਵੇਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਆਯਾਤ ਘਟੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ।

92. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫਾਰੈਸਟ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਨੇ 'ਕੰਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਫ ਪੌਪਲਰਸ ਅਤੇ ਵਿਲੋਜ਼ ਪੀਰੀਅਡ: 2012-2015' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੌਪਲਰ ਅਤੇ ਵਿਲੋ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਪਲਾਈਵੁੱਡ, ਬੋਰਡ, ਮੈਚ, ਪੇਪਰ ਅਤੇ ਖੇਡ ਸਮਾਨ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ-ਵਾਨਿਕੀ ਨੀਤੀ 2014 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੌਪਲਰ ਦੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਵਿਧਤਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਨ ਦੀ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੌਪਲਰ ਅਤੇ ਯੂਕਲਿਪਟਸ ਇਸ ਵਿਵਿਧਤਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਚੁਣਿੰਦਾ ਰੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੌਪਲਰ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ, ਅਰਧ-ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਅਕੁਸ਼ਲ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

93. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ "ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੁੱਖ ਸਰੋਤ" ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੇਪਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕੁਦਰਤੀ, ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਯੋਗ ਸਰੋਤ ਹਨ ਜੋ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨਾਲ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 38% ਕਾਰਬਨ ਸਿੰਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 33% ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਕਵਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਅਤੇ ਉਪਜਾਊ ਬੇਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਲ.ਡੀ.ਐਨ. ਨੂੰ 2030 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਬਨ ਸਿੰਕ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

94. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਟੀ.ਓ.ਐਫ. ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੋ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਪੋਪਲਰ ਅਤੇ ਯੂਕਲਿਪਟਸ। ਇਹ ਰੁੱਖ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਾਵ ਕਾਫੀ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਰਿਆਵਲ ਵਧੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ.ਸੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੱਖ, ਜਿਸਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੇ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੇ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੱਕੜ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ।

95. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ 1215 ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ 633 ਇਕਾਈਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਣ। ਪਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਹਲਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਮੁੱਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਬੁਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਐੱਨ.ਜੀ.ਟੀ ਰਾਜ ਦਾ ਆਮ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਇਕਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਰਜ਼ੀ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰੀ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾਗਰਿਕ. ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ NGT ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਵੀ NGT ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

96. ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਮੂਲ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੋਨਾਫਾਈਡਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

97. ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਮੇਹਤਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚਾਹਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੈ ਉਦੈ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟਰੱਸਟ; ਦੂਜਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੈ ਸੰਵਿਤ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੈ ਯੂ.ਪੀ. ਟਿੰਬਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਯੂ.ਪੀ. ਟਿੰਬਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਜਿਹੜੇ ਹੋਰ ਮੂਲ ਬਿਨੈਕਾਰ, ਯਾਨੀ ਉਦੈ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੈਲਫੇਅਰ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਸੰਵਿਤ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਚਾਹਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂਲ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ; ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਘਾਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਉਹਨਾਂ ਮੂਲ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਕੀ ਸਨ; ਅਤੇ ਫੰਡਿੰਗ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਕੀ ਹਨ, ਆਦਿ। ਸ੍ਰੀ ਮੇਹਤਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚਾਹਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਨੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਹ (ਮੂਲ ਬਿਨੈਕਾਰ) ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਜਨਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

98. ਸ੍ਰੀ ਧ੍ਰੁਵ ਮੇਹਤਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅੰਕਿਤਾ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮੱਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਤੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਝ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵੇਸ਼ਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਮੋਤੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਝ ਲੈਣ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰੰਤੂ, ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੋਨਾਫਾਈਡਸ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

99. ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਖਾਂ ਅਤੇ ਨੇਕ ਨੀਅਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੌਜੂਦਾ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਸਤੇ ਦਰ 'ਤੇ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੱਖਾਂ ਟਨ ਲੱਕੜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਲੱਕੜ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਖਾਂ ਅਤੇ ਨੇਕ ਨੀਅਤੀਆਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਈਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਪਰੀਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਖਾਂ ਅਤੇ ਨੇਕ ਨੀਅਤੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

100. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਦੇ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰੀਆਵਲ ਘਟਣ ਨਾ ਪਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

101. ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਸੰਭਾਲ ਇਕੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਯਾਪਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(a) ਸਮਾਂਥਾ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਏ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਟੇਟ ਆਫ ਐਚ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗਣੇਸ਼ ਵੁੱਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਫਾਰੈਸਟ (ਕੰਜਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1980 ਅਤੇ ਐਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ (ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਮ.ਓ.ਈ.ਐਫ. ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ, ਚਾਹੇ ਖਾਣ ਕਾਰਜ ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਜੰਗਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਜਾਂ ਉਦਮ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀ ਅਸਤਿਤਵ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਵਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਅਤੇ ਜੈਵ-ਵਿਵਿਧਤਾ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਅਟਲ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਹਰੀਆਵਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਹਿ-ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨਿਰਮਿਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਵਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੈਵ-ਵਿਵਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਉਪਾਅ

ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾਪਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੰਗਲ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਇਕੋਲੋਜੀ ਦੀ ਹੋਵੇ।

(b) ਐਸਾਰ ਆਇਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਲਾਰ ਉਤਕਰਸ਼ ਸਮਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਐਨਵਾਇਰੋ-ਲੀਗਲ ਐਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ:

“ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਇਕੋਲੋਜੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਵਿਆਪਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਕੋਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸਾਂ ਉੱਤੇ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।”

(c) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ12SUPERSCRIPT ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲੈਨਰੌਕ ਅਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ13SUPERSCRIPT ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

“27. .... ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਪਦਾ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜੰਗਲਾਤ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਥਿਰੁਮੁਲਪਾਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ (ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 202 ਦੀ 1995) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਪੀੜ੍ਹੀਗਤ ਸਮਾਨਤਾ’ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

28. ਪੀੜ੍ਹੀਗਤ ਸਮਾਨਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਨੇਨਮੂਲੀ ਬਿਨਾਂ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀੜ੍ਹੀਗਤ ਸਮਾਨਤਾ ਉਲੰਘਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

29. ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ‘ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ’ ਅਤੇ ‘ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ’ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮੂਲ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।

30. ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀਗਤ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਾਂ।”

(d) ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਥਿਰੁਮੁਲਕਪਾਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ14SUPERSCRIPTਵਿੱਚ “ਜੰਗਲ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ:

“4. ਜੰਗਲ ਸੰਰਕਸ਼ਣ ਐਕਟ, 1980 ਨੂੰ ਇਕੋਲੋਜੀਕਲ ਅਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਹੋਰ ਵਨੇਨਮੂਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਉਥੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਾਰੇ ਜੰਗਲਾਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। "ਜੰਗਲ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ੀ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਣਨ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੇ ਜੰਗਲਾਤ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਿਜ਼ਰਵਡ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੰਗਲ ਸੰਰਕਸ਼ਣ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ। "ਜੰਗਲ ਭੂਮੀ" ਸ਼ਬਦ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2

ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ "ਜੰਗਲ" ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਭਾਵੇਂ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਸੰਰਕਸ਼ਣ ਐਕਟ, 1980 ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਸੰਰਕਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਜੰਗਲਾਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ...

102. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਆਗਿਆ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ 7 ਜਨਵਰੀ 2020 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਆਗਿਆਵਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਉਕਤ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਦੇ ਬਦਲੇ 10 ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ।

103. ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 313, 335 ਅਤੇ 396 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਵਿਊ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

104. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਾਸਕਰ
ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਰਾਹੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate